NORAKSTS
Lieta Nr. A 42624408
A 7336-09/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2009.gada 8.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska

saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *M.Ē.* pieteikuma par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2007.gada 1.augusta lēmuma Nr.1/12-Ē/3497 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 3.septembrī saņemts *M.Ē.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk – atbildētājs) 2007.gada 1.augusta lēmuma Nr.1/12-Ē/3497 (turpmāk – Lēmums) atcelšanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2008.gada 17.jūlija lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[2] No lietas materiāliem secināms, ka:

[2.1] 2007.gada 11.jūlijā Matīsa cietuma vecākais uzraugs sastādīja ziņojumu Nr.23 par to, ka pieteicējs 2007.gada 11.jūlijā plkst. 17:08 pārkāpa noteikto dienas kārtību, proti, vakara pārbaudes laikā gulēja savā sekcijā.

[2.2] Par minēto pārkāpumu pieteicējam ar Matīsa cietuma priekšnieka 2007.gada 18.jūlija lēmumu (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums) pieteicējam tika piemērots disciplinārsods - izteikts rājiens.

[2.3] Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, pieteicējs iesniedza sūdzību atbildētājam.

[2.4] Ar atbildētāja 2007. gada 1.augusta Lēmumu Sākotnējais lēmums tika atstāts negrozīts.

[3] Uzskatot atbildētāja Lēmumu par nepamatotu, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

[3.1] Pieteicējs norāda, ka Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējie kārtības noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.423) 23.punkts paredz, ka notiesāto dienas kārtība ietver nepārtrauktu astoņu stundu naktsmieru. Savukārt Noteikumu Nr.423 27.2.punkts nosaka, ka notiesātos pārbauda atrašanās vietā, ja viņi atpūšas pēc darba maiņas.

Pieteicējs paskaidro, ka strādā Matīsa cietuma virtuvē par pavāru un darbs ir sastādīts pēc slīdošā grafika – viena diennakts pēc divām – uzsākot darbu parasti plkst.15:00 un beidzot to nākamās dienas plkst. 15:00.

Pēc darba maiņas pieteicējs dodas uz savu dzīvojamo telpu gulēt. Tas arī izskaidro to, kādēļ pieteicējs gulēja nākamajā dienā pēc darba maiņas.

[3.2] 2008.gada 23.jūlija pieteikuma papildinājumos pieteicējs norāda, ka sakarā ar to, ka viens no pavāriem tika etapēts uz Latgales priekšpilsētas tiesu, pieteicējam bija jāstrādā arī papildus maiņa. Pieteicējs norāda, ka ne vienmēr pēc savas darba maiņas var pienācīgi atpūsties un izgulēties.

[3.3] 2009.gada 8. janvāra pieteikuma papildinājumos pieteicējs norāda, ka ar konstitucionālo sūdzību griezies Latvijas Republikas Satversmes tiesā, kura ar spriedumu Nr.2008-02-01 atzina Latvijas Sodu izpildes kodeksa 52.panta pirmās daļas pirmo teikumu un trešo teikumu daļā par atpūtas dienu, kā arī sestās daļas pirmo teikumu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 107.pantam.

Pieteicējs vērsies Labklājības ministrijā, kā arī konsultējies ar brīvības atņemšanas iestādes medicīnas personālu, lai izskaidrotu hroniskā noguruma būtību. Pieteicējam tika rekomendēts izmantot atvaļinājumu (atpūtu no darba). Pieteicējs arī puslīdz saprot, ka viņa hroniskais nogurums var iespaidot miega kvalitāti, proti, nespēja atpūsties guļot vai arī reizumis tik ciešs miegs, ka apkārtējie apstākļi nespēj traucēt. Tādējādi, pārdomājot un apdomājot visus lietas apstākļus, pieteicējs sapratis, ka iespējams 2007.gada 11.jūlija dienā nogulēja vakara pārbaudi, jo bija stipri noguris pēc nostrādātās darba maiņas. Pieteicēja miegs varēja būt tik ciešs, ka pieteicējs varēja nedzirdēt paziņojumu nostāties uz pārbaudi.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2008.gada 13.augustā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi. Atbildētājs pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu.

Atbildētājs paskaidro, ka pieteicējs strādā pēc slīdošā grafika, t.i. no plkst. 14:00 līdz plkst. 20:00, pēc tam ir darba pārtraukums līdz plkst. 03:00 un pēc tam pieteicējs strādā līdz plkst. 14:00, līdz ar to darba maiņas garums ir 17 stundas.

Saskaņā ar Matīsa cietuma Darba laika uzskaites tabeli par 2007.gada jūlija mēnesi, pieteicējs uzsāka savu darba maiņu 2007.gada 9.jūlijā plkst. 14:00, un beidza savu darbu 2007.gada 10.jūlijā plkst. 14:00.

Disciplināra pārkāpuma izdarīšanas brīdī 2007.gada 11.jūlijā pieteicējam pēc Darba laika uzskaites tabeles bija brīvdiena, līdz ar to uz viņu attiecās ar Matīsa cietuma priekšnieka 2007.gada 11.aprīļa Rīkojumu Nr.28 apstiprinātā Notiesātās personas dienas kārtība. Šī dienas kārtība nosaka, ka no plkst. 17:00 līdz plkst. 17:10 ir vakara pārbaude un gulēšana ir aizliegta.

Tādejādi, 2007.gada 11.jūlija ziņojums par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu un uzliktais disciplinārsods ir pamatots.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs (..), tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā). (..)

Savos pieteikuma papildinājumos, kas Administratīvajā rajona tiesā saņemti 2008.gada 31.jūlijā, pieteicējs norāda, ka piekrīt lietas izskatīšanai rakstveida procesā (lietas lapa 106).

Tiesa, pārbaudot lietas materiālus, atzīst, ka lietu iespējams skatīt rakstveida procesā.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu lieta tiek skatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa rakstveida procesā, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk minētos apstākļus.

[7.1] 2007.gada 11.jūlijā Matīsa cietuma vecākais uzraugs sastādīja ziņojumu Nr.23 par to, ka pieteicējs 2007.gada 11.jūlijā plkst. 17:08 pārkāpa noteikto dienas kārtību – vakara pārbaudes laikā gulēja savā sekcijā. (lietas lapa 122-123)

[7.2] Pēc iepazīšanās ar minēto ziņojumu, 2007.gada 11.jūlijā pieteicējs sniedza paskaidrojumu Matīsa cietuma priekšniekam, kurā norāda, ka 2007.gada 11.jūlijā gulēja vakara pārbaudes laikā, jo nedzirdēja zvanu, kā arī neviens no kameras biedriem pieteicēju nepamodināja. (lietas lapa 124)

[7.3] Ar Sākotnējo lēmumu pieteicējam tika piemērots disciplinārsods – izteikts rājiens. (lietas lapa 121)

[7.4] Nepiekrītot Sākotnējam lēmuma pieteicējs iesniedza sūdzību atbildētājam (lietas lapa 119- 120).

[7.5] Ar atbildētāja Lēmumu Sākotnējais lēmums tika atstāts negrozīts, bet pieteicējs sūdzība noraidīta. (lietas lapa 6)

[8] Tiesa konstatē, ka pieteicējs savā pieteikumā ir ietvēris prasījumu atcelt Lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu.

Administratīvā procesa likuma 103.pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskuma un lietderības apsvērumus rīcības brīvības ietvaros.

Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām.

Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

Tādējādi tiesai jāpārbauda, vai atbildētājs, pieņemot konkrētu lēmumu, rīkojies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām.

[9] Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta ceturto daļu, uzlikto sodu izpilda nekavējoties vai arī ne vēlāk kā mēneša laikā no tā uzlikšanas dienas.

Minētā likuma piektajā daļā noteikts, ka notiesātais viena mēneša laikā var pārsūdzēt viņam uzlikto sodu augstākai amatpersonai. Sūdzības iesniegšana neaptur soda izpildi.

Savukārt Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta sestā daļa noteic, ka šā likuma 70.panta pirmajā un sestajā daļā paredzētos sodus uzliek ar brīvības

atņemšanas iestādes amatpersonas rakstveida lēmumu, izņemot brīdinājumu, ko var paziņot mutvārdos.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka Lēmums, ar kuru pieteicējam piemērots disciplinārsods, jau ir izpildīts un atbilstoši Administratīvā procesa likuma 82.panta pirmajai daļai ir zaudējis spēku.

Ievērojot minēto, tiesa nevar pārsūdzēto Lēmumu kā spēku zaudējušu administratīvo aktu atcelt, bet spriedumā var izvērtēt tikai tā tiesiskumu.

[10] Saskaņā ar Latvijas sodu izpildes kodeksa 9.pantu personām, kuras izcieš sodu, ir likumos noteiktie pienākumi un tiesības ar ierobežojumiem, ko likumi paredz notiesātajiem, kā arī ar tādiem ierobežojumiem, kas izriet no tiesas sprieduma un režīma, kādu attiecīgā soda veida izciešanai nosaka šis kodekss.

Latvijas sodu izpildes kodeksa 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka režīma pamatnoteikumi brīvības atņemšanas iestādēs uzliek pienākumu notiesātajiem bez ierunām precīzi izpildīt viņiem noteiktos pienākumus.

No šīs tiesību normas izriet tieša prasība notiesātajiem īpaši ievērot režīma noteikumus, kas paredzēti Latvijas sodu izpildes kodeksā, Noteikumos Nr.423 un brīvības atņemšanas iestāžu priekšnieka izdotajos iekšējos normatīvos aktus.

No minētajām tiesību normām ir secināms, ka notiesātajiem brīvības atņemšanas iestādēs ir noteikts īpašs režīms, kura nodrošināšanas viena no pamatprasībām ir notiesātajiem noteikto pienākumu precīza un bezierunu izpilde.

Tādējādi tiesai ir jānoskaidro vai pieteicējs ar savu rīcību ir izpildījis viņam noteiktos pienākumus.

[11] Lēmums, kas pieteicējam ir nelabvēlīgs administratīvais akts, pamatots ar Noteikumu Nr.423 44.1.punktu, kā arī Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmās daļas 2.punktu.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.423 44.1.punktu, notiesātajiem ir pienākums ievērot noteikto dienas kārtību.

Atbilstoši Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmās daļas 2.punktam, par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu notiesātajiem var izteikt rājienu.

Tātad konkrētajā gadījumā, lai pieteicējam piemērotu disciplinārsodu - rājienu ir jākonstatē soda izciešanas režīma prasību pārkāpšana, proti, fakts, ka viņš nav ievērojis noteikto dienas kārtību.

[12] Pieteicējs savā pieteikumā norāda, ka viņš strādā Matīsa cietuma virtuvē par pavāru un darbs ir sastādīts pēc slīdoša grafika – viena diennakts pēc divām – uzsākot darbu parasti plkst. 15:00 un beidzot to nākamas dienas plkst. 15:00. Turklāt sakarā ar to, ka viens no pavāriem tika etapēts uz Latgales priekšpilsētas tiesu, pieteicējam bija jāstrādā arī papildus maiņa. Pieteicējs norāda, ka ne vienmēr pēc savas darba maiņas var pienācīgi atpūsties un izgulēties.

Līdz ar to pieteicējs uzskata uzlikto disciplinārsodu par nepamatotu, pamatojoties uz Noteikumu Nr.423 23.punktu un 27.2 punktu.

Noteikumu Nr.423 23.punkts paredz, ka notiesāto dienas kārtība ietver nepārtrauktu astoņu stundu naktsmieru.

Noteikumu Nr.423 27.2 punkts nosaka, ka notiesātos pārbauda atrašanas vietā, ja viņi atpūšas pēc darba maiņas.

Izvērtējot lietā esošos materiālus kopsakarā, tiesa konstatē, ka pieteicējam nav 24 stundu nepārtrauktais maiņu darbs, kā viņš to norāda savā pieteikumā.

No lietas materiāliem (lietas lapa 124-126) izriet, ka pieteicējs Matīsa cietumā strādā kā pavārs pēc slīdošā grafika, proti, no plkst. 14:00 līdz plkst. 20:00, pēc tam ir darba pārtraukums līdz plkst. 03:00 un pēc tam pieteicējs strādā līdz plkst. 14:00, līdz ar to darba maiņas garums ir 17 stundas.

Tiesa konstatē, ka saskaņā ar Matīsa cietuma Darba laika uzskaites tabeli par 2007.gada jūlija mēnesi, pieteicējs uzsāka savu darba maiņu 2007.gada 9.jūlijā plkst. 14:00, un beidza savu darbu 2007.gada 10.jūlijā plkst. 14:00.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka disciplinārā pārkāpuma izdarīšanas brīdī 2007.gada 11.jūlijā pieteicējam pēc bija brīvdiena, līdz ar to uz viņu attiecās ar Matīsa cietuma priekšnieka 2007.gada 11.aprīļa Rīkojumu Nr.28 apstiprinātā Notiesātās personas dienas kārtība, kas nosaka, ka no plkst. 17:00 līdz plkst. 17:10 ir vakara pārbaude un gulēšana ir aizliegta.

[13] No lietas materiāliem, tajā skaitā arī paša pieteicēja rakstveida paskaidrojumiem, proti, sākotnējā paskaidrojuma, kuru pieteicējs uzrakstījis pēc iepazīšanās ar Matīsa cietuma vecākā uzrauga ziņojumu, kā arī pieteicēja 2009.gada 12.janvāra pieteikuma papildinājumiem (lietas lapa 124 un 135), ir konstatējams un lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicējs 2007.gada 11.jūlijā plkst. 17:08 vakara pārbaudes laikā gulēja savā sekcijā, turklāt, kā jau tiesa iepriekš [12] atzina, tad 2007.gada 11.jūlijā pieteicējam bija brīvdiena, līdz ar ko pieteicējam bija saistoša noteiktā dienas kārtība.

Tādējādi tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīts fakts, ka pieteicējs nav ievērojis noteikto dienas kārtību, jo vakara pārbaudes laikā ir gulējis savā sekcijā.

[14] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu notiesātajiem var uzlikt šādus sodus: 1) izteikt brīdinājumu; 2) izteikt rājienu; 3) aizliegt uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus brīvības atņemšanas iestādes veikalā; 4) aizliegt kārtējo telefonsarunu; 5) aizliegt kārtējo satikšanos (..).

Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmajā daļā paredzētie disciplinārsodi ir reglamentēti noteiktā secībā, proti, no notiesāto tiesību vismazāk ierobežojošā disciplinārsoda (brīdinājums) līdz tiesību visvairāk ierobežojošiem disciplinārsodiem.

2007.gada 18.jūlijā Matīsa cietuma priekšnieks pieteicējam ar Sākotnējo lēmumu piemērojis disciplinārsodu – izteikt rājienu.

Lēmuma pieņemšana ir balstīta uz izziņu par pieteicēja iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem (lietas lapa 123). No izziņas redzams, ka pieteicējs iepriekš bija četras reizes disciplināri sodīts, pēdējo reizi pieteicējs sodīts 2007.gada 18.aprīlī par mobilā telefona sastāvdaļas (SIM kartes) glabāšanu un pieteicējam par šo pārkāpumu piemērots disciplinārsods – ievietošana soda izolatorā uz 5 diennaktīm.

Tādējādi, no lietas materiāliem secināms, ka pieteicējam šis disciplinārais pārkāpums nav pirmais, turklāt, pieteicējs laika posmā no 2007.gada aprīļa līdz 2007.gada jūlijam, ir izdarījis jau otru Noteikumu Nr.423 pārkāpumu.

Ņemot vērā to, ka pieteicējam disciplinārsods – rājiens ir piemērots par pusgada laikā atkārtotu cietumu iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumu, tiesa atzīst, ka piemērotais disciplinārsods ir samērīgs ar pieteicēja izdarīto pārkāpumu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti, samērīgi ar izdarīto pārkāpumu un atbilstoši tiesību normām ir piemērojis minēto disciplinārsodu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *M.Ē.* pieteikumu par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2007.gada 1.augusta lēmuma Nr.1/12-Ē/3497 atcelšanu.

Tiesas spriedumu 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese (paraksts) I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____I.Petrovska

Rīgā, 2009.gada 8.jūnijā.